

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Serisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

DRAPELUL

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MARTI, JOI și SÂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordă conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

Lugoj, 20 August (2 Sept.) 1905.

Ministrul-președinte al Ungariei, baronul Fejérváry a fost primit ieri de Maj. Sa la Ischl în *audi-ență*. Când scriem aceste știri nu cunoaștem încă rezultatul acestei audiențe, asupra căreia se îndreaptă deja de zile atenția tuturor cercurilor interesate în actuala criză complicată și încurcată.

Cu toate că organele de publicitate ale coalițiunii subliniază demonstrativ, că nici dela această audiență nu se poate aștepta — precum nu au adus nici cele anterioare — o hotărâre definitivă a Maj. Sale, merită să formeze baza lucrărilor din viitor, totuși pare că rezultatul audienței de ieri are să fie decisiv pentru mersul ce-l vor lua lucrurile în viitor.

Se apropie doar 15 Septembrie, ziua pentru care este convocată dieta și este cu neputință a presupune, că guvernul lui Fejérváry se va prezenta la acest termen fără o atitudine clar precizată pentru toate eventualitățile.

Numirea lui Fejérváry ca ministru-președinte a avut la început — pentru cercurile nepreocupate — două scopuri, unul a elibera pe Tisza și partidul liberal din situația nefirească de a guvernă ca cabinet parlamentar răzimat pe un partid ramas în minoritate la alegeri, al doilea a reîncepe firul rupt al tratativelor dintre Coroană și majoritatea coalizată, pentru ca dizolvând contrastele să deschidă calea unui guvern parlamentar sprijinit de majoritatea dietală.

Primul scop l-a ajuns Fejérváry prin faptul că s'a degajat cabinetul Tisza de îndatoriri, fără de a lămuri însă pe deplin situația

politică a partidului liberal față de noul guvern zis neparlamentar și de fapt lipsit de majoritate în dietă, al doilea scop însă nu l-a atins deloc cabinetul lui Fejérváry. Și aici zace momentul decisiv pentru direcția lucrărilor ce se vor pune la cale în urma audienței de ieri.

Întrebarea este adecă, că după rezultatul negativ al misiunii principale a lui Fejérváry, mai așteaptă Maj. Sa ceva dela acest cabinet, ori va face altă încercare cu alt cabinet, ca să se împlinească voia Maj. Sale de a da țării un cabinet bazat pe majoritatea dietei.

Toate semnele arată, că Maj. Sa contează și mai departe la susținerea cabinetului Fejérváry, căci numai în acest caz are haz faptul ce se comunică din Budapesta, că adecă bar. Fejérváry s'a prezentat la Maj. Sa cu numeroase proiecte de legi, pe cari toate are de gând — pentru cazul, că obțin aprobarea prealabilă a Maj. Sale — a le depune pe biroul dietei.

Va să zică baronul Fejérváry are gând și chef de lucru! Cum își va împlini acest gând și face acest chef este greu de prevăzut, când la primul seu pas în parlament îl așteaptă o majoritate dietală, care îl consideră ca guvern nelegal și prin urmare — «de jure» — neexistent.

Aici pare că toate speranțele lui Fejérváry se concentrează asupra succesului ce se așteaptă dela jocul frivol pus la cale de ministrul Kristóffy cu ajutorul socialistilor și francmazonilor în jurul chestiunii sufragiului universal.

Dar, bine înțeles în momentul de față este cu neputință a face prognoza reușitei acestui joc frivol, care poate avea consecvențe

trei raporturi de felul acesta: *raportul armoniei medievale, al conformității moderne și al antagonismului modern între știință și religie și am văzut, că nici unul din aceste trei raporturi nu poate suportă critica.*

Armonia medievală se întemeiază — precum am văzut — pe principiul normativ insutinabil, conform căruia nu se poate privi ca adevărată nici o teză științifică, care contrazice vreunei dogme a credinței; conformitatea modernă și antagonismul modern se întemeiază din contra — precum de asemenea am văzut — pe inadmisibila întoarcere în contrastul contradictoric a aceluși princip, conform căruia nu se mai poate privi ca adevărată de aici înainte nici o dogmă a credinței, care nu concordează cu știința sau cu lumina rațiunii, fiind întreaga deosebire între ultimele două puncte numai aceea, că — precum am văzut — pretinsa conformitate a religiei și științei se dovedește de o sinămagire pioasă, antagonismul ostil religiei se arată din contra numai ca consecvența logică a principiului fals normativ.

Acest princip normativ este deci în ambele sale forme deopotrivă inacceptabil, căci în forma sa medievală pune el științei o limită artificială, incompatibilă cu adevărata fire a aceleia, în

incalculabile. Tocmai de aceea se așteaptă cu mare interes hotărârea ce o va lua Maj. Sa, căci fără îndoială se află între proiectele ce le-a dus cu sine baronul Fejérváry și proiectul despre sufragiul universal.

Atât este cert, că fără de a cedă Maj. Sa este greu de închipuit o rezolvare pacinică a conflictului sub actualul sistem electoral anume creat ca să asigure șovinismului prepotența în corpurile legiuitoare.

Dar tot atât de greu este de închipuit, că partidele maghiare, cari toate cu Fejérváry și Kristóffy în frunte licitează în șovinism, vor face de fapt o reformă așa radicală a sistemului electoral, ca prepotența șovinistă să dispară. Ear dela un sistem electoral, care va garantă de nou stăpânirea curentelor șoviniște, nu se poate aștepta să vindece boalele actualului sistem, cari residă tocmai în prepotența șovinistă.

Astfel se mișcă întreaga acțiune de reformă într'un cerc vicios, dela care nu numai că nu se poate aștepta o descurcare, ci care va mări și mai mult confuzia și încurcătura.

Încercarea de a scoate la planul prim ca chestiune de supremă urgență sufragiul universal și a înăbuși prin aceasta pentru un moment aspirațiunile militare naționale ale coalițiunii nu poate fi considerată ca rezolvare, căci chiar dacă reușește încercarea de a face această metateză, tot nu reușește a suprima aspirațiunile șoviniște. Izbucnirea acestor aspirațiuni va fi cu atât mai violentă.

Și proiectata reformă a sistemului electoral este tocmai din partea d-lui Kristóffy prezentată

forma sa modernă așează el din contra religiei o limite, care contrazice firei ei, și care tocmai de aceea conduce în consecvențele sale cu necesitate logică la nimicirea religiei.

Religiunea însă tot așa de puțin se poate nimici, precum nu se poate delimita artificial știința în împlinirea problemei sale, dacă a ajuns odată la conștiința deplină a acesteia. Prin urmare tind ambele forme ale acestui princip normativ la imposibil și aceasta rezultă din o falză apreciere a naturii adevărate a religiei și științei. Dar cunoștința raportului adevărat genuin dintre religie și știință, precum și a principiilor cari au să servească acestuia ca cinozură, pot fi deduse numai din adevărat cunoscuta natură și mențiune a religiei și științei.

Avem deci să întrebăm: *Ce este știința și religie și care este menirea fiecăreia din aceste? Nu încapă nici o îndoială, că religie și știință sunt cei mai importanți doi factori de cultură, ba se poate zice, că întrucât state și popoare nu numai că pot exista fără știință, dar pot ajunge și la un grad anumit de cultură, pe când fără religie nici există nu pot, întru atâta este religie un factor cultural și mai indispensabil decât știința. Dar dacă și sunt religie și știința cei doi factori cul-*

ca o reformă radicală, care asigura în măsură mai mare prepotența elementelor șoviniște. E doar ridicol a presupune despre arhișoviniști ca Fejérváry și Kristóffy, că vor abandona ideea supremației artificiale maghiare în viața publică a Ungariei.

Aici zace cauza din care nu avem nici o încredere în planurile mult trimbițate ale d-lui Kristóffy și cari par a tinde nu spre o reformă serioasă și radicală a actualului sistem electoral nejust și necorespunzător, ci spre a intimida pe actualii stăpâni ai dietei, ca să cedeze în punctul militar al pretenziunilor lor spre a primi în schimb deplină mână liberă în toate afacerile interioare.

Cum se vor desvoltă însă lucrurile, nu știm. Armele cu cari se joacă dl Kristóffy de prezent sunt tot arme cu două tăișuri.

Tocmai pe acest motiv se așteaptă de prezent cu mare încordare rezultatul audienței dela Ischl.

Alegerea dela Cehul-Silvaniei Inaintea Curiei. La 30 August s'a început la Curie pertractarea petiției contra «alegerii»-model dela Cehul-Silvaniei, unde a reușit bar. Elemér Bornemissza contra dlui George Pop de Băsești. În petiție se spune, că alegătorii români, veniți să voteze pe George Pop de Băsești, au fost atacați de 75 indivizi înarmați cu bâte, angajați anume ca să bată și risipească pe alegătorii români aderenți ai candidatului român. Precum se știe, însuși candidatul naționalist George Pop de Băsești a fost grav rănit. În urma acestor fapte vandalice numai 25 alegători au votat pe candidatul român, ceilalți s'au retras dela urnă. Petiția invinuește apoi pe președintele alegerii baron Sig. Diószeghy, că a fost părtinitor în favoarea lui Bornemissza. Apărătorul lui Bornemissza este Dr. Lud. Ragályi,

turali mai importanți, sunt ele cu toate aceste *toto genere* deosebite. Ambele au rădăcini adânci și inextermabile în natura omenească, dar resar din două bolduri fundamentale ale vieții *cu totul* deosebite: Una își are rădăcinele în boldul *cunoștinței*, cealaltă în o adâncă *trebuință a inimii*. Ființa științei consistă din *cunoștința obiectivă*, ființa religiei — pe treaptă mai înaltă, monoteistică, a desvoltării — consistă din un *raport subiectiv mistic al inimii cu cauza primordială mistică a lumii*. Tendența științei este de a înfelege lumea și lucrurile în *nexul lor natural*, între marginile naturale ce-i sunt puse, cari nu se pot depăși; religie din contra, conform firei sale intime, *se mișcă în sfera incomprezibilului*. Cea mai înaltă problemă a științei, așadar a filozofiei și aici special a unei metafizici strict științifice este de a câștiga, pe baza celor mai generale fapte empirice și a concluziunilor finale ce rezultă din aceste cu stringență logică, o intuițiune strict obiectivă și sistematică a lumii, care are să constituie în privința științifică ultimul fundament teoretic al tuturor științelor speciale. Dar peste acest punct nu poate să pătrundă nici o știință omenească. Nici o știință omenească nu poate să rezolve ultimele întrebări, cari se nasc din problema lumii, *enigma existenței, enigma universului*. Aici stă știința la marginea ei extremă

FOITA „DRAPELULUI“

Religiune și știință.

De

Alex. Mocsonyi.

Cu ocaziunea serbărilor din Sibiu s'a cetit Joi la 11 August în sala festivă a Casei naționale o magistrală conferență datorită D-lui Alex. Mocsonyi sub titlul de sus.

Numărosul public asistent a aclamat cu plăcere conferența, ear Dl Andreiu Bărsănu, nou alesul vice-președinte al Asociațiunii, care a presadat ședința literară, a exprimat în cuvinte alese admirația și mulțumita Asociațiunii și a publicului ascultător pentru magistrala conferență.

Suntem în plăcuta situație a aduce sfârșitul acestei conferențe, care conține concluziile finale ale D-lui Mocsonyi. Intreaga conferență va apărea în curând sub tipar la W. Krafft în Sibiu.

După această clarificare a contrastului dintre așa zisa *religiune rațională și religie pozitivă*, stăm acum în fața întrebării: *Care este deci raportul adevărat genuin dintre religie și știință?* În cursul reprivirii noastre istorice am dat de

apărătorul alegerei e Dr. Illés Gábor. Dr. Lud. Ragályi a prezentat la Curie contrapetiție, în care acuză pe aderenții lui George Pop de Băsești, că au comis agitație contra statului și contra națiunii maghiare, amenințând — se zice — pe aderenții lui Bornemissa cu cuvintele: «Le arătăm noi acum Ungurilor! Vom avea iarăși un 1848!» Pe alegătorii români, cari au dat petiție la Curie, îi reprezintă Dr. Ioan Erdélyi. D-sa a enumerat la pertractare 18 cazuri, în cari a arătat, că alegerea nu poate fi considerată ca validă. În fine a cerut nimicirea alegerei și satisfacție ordinii de drept ofenzate. Apărătorul alegerei zice, că George Pop de Băsești a pășit cu programul partidului național român, că pentru el a corțesit și Vasile Lucaciu și alți preoți, cari au declarat pretutindenea între alegători războiul maghiarimei și au provocat pe popor să alunge pe oficianții și judecătorii maghiari, cari sug sângele poporului român, și în locul lor să pună sânge din sângele seu; că în fine au cântat «Cântecul lui Lucaciu» și «Deșteaptă-te române», cari sunt oprite. Curia va aduce judecată la 14 Sept.

Divergențele între Români și Greci. Correspondentul ziarului «Neue Freie Presse» a vorbit cu un distins bărbat de stat al României despre divergențele între România și Grecia. Bărbatul român de stat a zis, că relațiunile între România și Grecia sunt foarte încordate. Actele de violență comise de Greci asupra Aromânilor au de scop ca prin terorism să silească pe Aromâni a se declara ca Greci cu ocaziunea recensământului, ce se află în curs, al populației din Macedonia. Bandele comandate de ofițeri greci se nizuiesc să stârpească pe Macedo-Români. România e firm decisă să folosească chiar cele mai extreme mijloace pentru a rezistă cu efect crimelor grecești. Până ce Grecii nu recunosc în mod loial îndreptățirea pretenziunilor românești în Macedonia, până atunci nu pot exista relațiuni normale între România și Grecia.

Liga pentru sufragiu universal secret. De curând s'a constituit la Budapesta liga pentru sufragiu universal secret. Au fost aleși presidenți: Stefan Apáthy, Ern. Jendrásik și Armin Vámbéry, profesori de universitate. S'au mai ales 6 vice-presidenți și un comitet executiv. Liga va organiza încă înainte de deschiderea dietei un mare meeting la Budapesta în favorul sufragiului universal secret. Până acum s'au anunțat cam 3000 membri.

PACEA.

Războiul ruso-iaponez s'a terminat. Ambele țeri beligerante au învins. Rusia a reperțat o victorie diplomatică, Iaponia o victorie morală.

pe pragul incomprehenzibilului și acest prag nu-l poate trece, fără de a se dizolvă pe sine.

Astfel deși a câștigat știința cu intuiția sa obiectiv sistematică a lunei un punct de odihnă solid logic și fundamentul teoretic al diferitelor sale ramuri, dar nu a rezolvat în întregime sa problema lunei și după ce nu poate face aceasta n'are să se lase sedusă de iluziunea, ca și când s'ar fi rostit prin imperfecta sa rezolvare a problemei lunei chiar și ultimul cuvânt în chestiunile aceste. Restul nerezolvat al problemei este câmpul nemăsurat al incomprehenzibilului și pe acest câmp n'are să iee cuvântul știința, căci acesta constituie domeniul exclusiv al credinței.

Astfel sunt terenurile științei și credinței, unul față de altul, strict delimitate: În sfera chestiunilor celor mai înalte, privitoare la problema lunei, constituie comprehensibilul domeniul științei, incomprehenzibilul însă domeniul religiei. Dar în ciuda acestei limitări adânci a terenelor lor, peste care nu se poate clădi pod, au totuși religione și știință un punct comun de atingere și adevăratul de natură pozitivă, căci acest punct de atingere este: Certitudinea științifică a existenței lui Dumnezeu.

Deși s'a răspândit foarte în cercurile științifice ale timpului modern

Când s'a știut la Portsmouth, că pacea s'a încheiat, Witte a fost obiectul celor mai vii ovațiuni. Numai Iaponiezii au rămas nesimțitori și resignați. Pe ei îi durea amar manifestațiunile de simpatie ale publicului pentru succesele imense ale Rusiei nu pe câmpul de războiu, ci la masa verde.

Atașatul iaponez de marină a plâns amar, când a auzit vestea despre pace. Jurnaliștii iaponezi au amenințat pe Komura pentru concesiunile făcute pe cari poporul iaponez le consideră de rușinoase și dejositoare. Mulți Iaponezi zic, că Komura trebuie să se sinucidă, altfel va fi omorât de poporul iaponez consternat și dejosit. Komura nu e însă de vină, el a împlinit numai porunca venită dela împăratul Iaponiei.

Komura, pe timpul cât va mai sta în America, va fi pas de pas păzit de poliție, ca să nu fie ofenzat de Iaponezi.

În curând contractul de pace va fi încheiat definitiv și subseris.

Ziarul «Daily Express» primește dela Portsmouth știrea, că între Rusia și Iaponia s'a făcut o învoială secretă, în înțelesul căreia Rusia plătește pentru susținerea prizonierilor ruși în Iaponia o sumă aproape așa de mare ca despăgubirea de războiu pretinsă de Iaponezi. Știrea fu ulterior desmintită.

Transportarea prizonierilor ruși din Iaponia începe săptămâna viitoare. Admiralul Rosdestwenski va fi printre cei dintâi, cari vin acasă.

Presidentul Roosevelt al Statelor Unite a primit telegrama de felicitare pentru încheierea păcii până acum dela Împăratul Wilhelm, dela regele Eduard, dela presidentul Republicii franc. Loubet și dela Tarul.

După încheierea păcii Witte a trimis Tarului următoarea telegramă:

«Am onorul a anunța Maj. Voastre, că Iaponia a primit pretenziunile Maj. Voastre, referitoare la condițiile păcii, și prin aceasta pacea s'a restabilit — grație deciziunilor înțelepte și solide ale Maj. Voastre, — conform ordinelor stricte ale Maj. Voastre. Rusia va rămâne în Extremul Orient mare putere ca și până acum și așa va rămâne totdeauna. Pentru îndeplinirea poruncilor Maj. Voastre, noi am pus în serviciu toate puterile noastre spirituale și tot patriotismul nostru și vă rugăm a ne ertă preagrațios, că n'am putut face mai mult».

Conferența IV a Băncilor.

(Urmare și fine.)

Din fondul Delegațiunii s'au acoperit numai cheltuelile împreunate cu editarea publicațiunilor înșirate.

concepția adusă în avânt dela nominalismul scolastic încoace, că existența lui Dumnezeu nu s'ar putea demonstra în mod științific, totuși este falsă această concepție. Dacă abstragem dela toate antropomorfismele științifice inadmisibile, și înțelegem sub ideea Dumnezeirei aceea, în ce conglăsuiesc pe lângă toate celelalte divergenții multiple ale lor cei mai mari filozofi și teologi ai tuturor timpurilor, anume cauza primordială a universului: atunci este evident, că precăt de certă este existența lunei, atât de certă este și existența lui Dumnezeu, ca acea cauză primordială, în virtutea căreia este constituită lumea tocmai așa și nu altfel decât cum este de fapt constituită. Și această idee a Dumnezeirei, această idee a cauzei primordiale a universului nu este o iluziune fără conținut, ci o idee cu desăvârșire reală, plină de înțeles, care își câștigă conținutul strict științific din bine conceputa idee a lunei însași.

Anume dacă întrebăm: ce este lumea? există la această întrebare — după părerea mea — numai un singur răspuns adevărat: Lumea este organismul realității, înțelegând sub noțiunea realității totalitatea tuturor eficiențelor și efectuelor, ear sub noțiunea organismului o formațiune, a cărei unitate se întemeiază pe procese naturale, reciproc condiționate, într'olaltă împlerite, cari decurg după legi imutabile. Astfel ni-se arată lumea

În anul din urmă Biroul Delegațiunii s'a ocupat mai ales cu pregătirile expozițiunii Băncilor, aranjată din incidentul inaugurării Muzeului «Asociațiunii».

Această expozițiune, la care au participat 76 bănci românești, a cucerit interesul și atențiunea unui număr mare de vizitatori și a fost lăudată mai ales de publicul mai inteligent și mai cu pricepere pentru asemenea lucruri. Învităm și pe domnii reprezentanți ai institutelor, cari s'au întrunit în această Conferență și pentru cari cifrele și liniile tabelor expuse vorbesc o limbă foarte elocuentă, să studieze cu toată aprofundarea prima expozițiune, și-i asigurăm, că vor avea ocaziune a se convinge, că organizația noastră financiară, mai ales în anii din urmă, a luat un puternic avânt de consolidare pe baze cât se poate de reale.

Nu putem lăsa fără observare, că expozițiunea s'ar fi putut prezentă în condițiuni și mai multămitoare și anume s'ar fi putut încunjură unele defecte observate dacă, toate băncile, invitate la participarea și la trimiterea datelor încă din primele săptămâni ale anului curent, s'ar fi conformat acestei invitații fără întâzieri mai mari. Unele însă au trimis datele abia în preseara inaugurării expozițiunii și din această cauză o parte a lucrărilor, mai ales tablourile generale, au trebuit făcute în grabă mare. Astfel nu e de mirare, că nu s'au putut încunjură unele greșeli.

Această expozițiune și împrejurarea că eră de prevăzut, că din incidentul serbărilor aranjate în anul curent de «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» și de altminterlea s'ar fi întrunit în Sibiu cea mai mare parte a Directorilor Băncilor noastre, — au îndemnat Delegațiunea a convocă Conferența IV dejă în anul acesta și nu cum se decisese, în anul viitor.

Deși serbările amintite nu pot fi considerate ca un mediu priincios unei lucrări de caracterul agendelor Conferențelor noastre, credem totuși că atât pentru expozițiunea Băncilor, cât și din cauză că Delegațiunea cere de astăzi o hotărîre principială, pe a cărei bază vrea să prezinte în timp apropiat un proiect pentru schimbarea organizațiunii noastre, până acum mai mult incidentale și libere, într'o organizație stabilă de reuniune sau asociațiune formală, — directorii prezenți vor aprobă convocarea acestei conferențe cu rezerva, ca în senzul hotărîrii din 1903 să se convoace conferența și la 1906, când apoi va avea să decidă definitiv asupra amintitei chestiuni de organizare, eventual prin aprobarea statutelor ce vor fi a se redigiă.

* * *

ca organismul organismelor, ear fiecare organism este o finalitate întrupată și fiecare finalitate întrupată este inteligentă întrupată. Din aceasta reese însă cu stringență logică, că organismul universului ne reprezintă inteligența întrupată a lunei și tocmai această inteligență, care penetrează și dirigează universul, constituie obiectul real al ideii dumnezeiești strict științifice.

Firește, mintea omenească mărginită nu poate cuprinde această inteligență a lunei în imenzitatea ei, noi nu ne putem formă nici cea mai palidă reprezentațiune despre natura ei, dar de existența și eficiența acestei inteligențe suntem așa de siguri, ca și de existența lunei însași.

Și aici, în această certitudine necintită a existenței lui Dumnezeu zace punctul de atingere comun al religiunii și științei, dar de aici încolo se despart căile și punctele lor de vedere: Anume pe când formează Dumnezeu pentru reflexiunea științifică un obiect pur teoretic, cum vedem d. e. aceasta în metafizica lui Aristotel, formează Dumnezeu pentru conștiința religioasă mai mult decât un simplu obiect de cunoștință, Dumnezeu este pentru aceasta totodată și un obiect al afecțiunii, un obiect al iubirii și preamăririi, al doririi și închinării. Și în legătură cu aceasta se mai deosebesc punctele de vedere ale religiunii și științei încă în un alt

În firul celor expuse — încheie raportul — ne luăm voia a Vă prezentă următoarele propuneri:

1. Să binevoiti a lua act de acest raport;

2. Să aprobați convocarea înainte de termenul fixat la 1903 a Conferenței de astăzi;

3. Să aprobați lucrările Delegațiunii înșirate în acest raport și în deosebi:

a) dispozițiunile luate pentru executarea hotărîrilor Conferenței din 1903;

b) editarea publicațiunilor amintite cu cheltuiala fondului Delegațiunii;

c) aranjarea expozițiunii Băncilor;

4. Să susțineți hotărîrile principale luate în conferența din Octombrie 1903, și să recomandați din nou Băncilor asociate observarea și realizarea lor; anume:

a) să inzistați pentru mobilizarea cât mai apropiată în cadru cât mai larg a împrumuturilor ipotecare pe calea cesiunii la un institut, care emite scrisuri fonciare;

b) să recomandați Băncilor ca să profite în număr cât mai mare de institutiunea revizorilor experți;

c) să înouiți propunerea Conferenței din 1903 referitoare la sistemizarea penziunilor pentru funcționarii de bancă;

d) să invitați instituturile asociate din nou la dotarea fondului cultural al băncilor;

e) să atrageți atențiunea publicului și cu această ocaziune la împrejurarea, că fondarea de Bănci noi românești, cari nu sunt reclamate prin interese reale ale poporului nostru, la nici un caz nu va putea întări organizația noastră financiară;

f) să recomandați Băncilor asociate să continue între cadrele posibilității cu reducerea etalonului; în fine

5. Să decideți în principiu, dacă aflați de bine a da asociării de până aci a Băncilor noastre pentru viitor un caracter mai stabil prin înființarea unei reuniuni sau a unei asociațiuni formale conform codicelui comercial, și încât Conferența se va pronunța pentru o asemenea schimbare, să însărcinați Delegațiunea cu redigiarea unui proiect de statute și să o autorizați a convocă în anul viitor toate instituturile române de credit la o adunare generală de constituire.

Pentru studiarea acestui raport și prezentarea unui proiect de deciziune Conferența a exmis o comisiune de 7 membri și apoi a ridicat prima ședință.

După aceste dl I. I. Lăpădatu a ținut o interesantă Conferență asupra politicii de discount, care a fost ascultată cu mare atențiune și în urmă viu aplaudată de reprezentanții Băncilor noastre și de un numeros public ascultător.

La orele 4 d. m. s'a ținut a doua ședință, în care referențul Comisiunii de 7, dl P. Petrescu a prezentat propunerea Comisiunii de a primi, cu

punct esențial: anume până când trebuie să renunțe știința — în urma mărginirii cunoștinței omenești — la orice determinare mai de aproape a lui Dumnezeu, deși — precum am văzut — trebuie totodată să țină necintită la incontestabila existența a lui Dumnezeu, ca inteligența lunei, care penetrează și dirigează universul, ori mai corect zis, substanța lunei, până atunci conștiința religioasă, din contra, nu poate renunța la personificarea acestei inteligențe a lunei, fără de a delătura ori denatură sentimentele religioase, căci aceste sentimente ale preamăririi și închinării sunt așa exclusiv de natură personală, adevărată și exclusiv posibile psihologicește numai între persoane, încât desbrăcate de acest caracter al lor, trebuie să devină peste tot fără senz, ori, cel puțin, trebuie să apară ca denaturări psihologice. Și aceasta zace în așa măsură în firea lucrului, încât chiar și idolatrii nu se închină figurei de peatră ori de lemn, ci puterilor naturii presupuse și personificate în aceste.

(Finea va urmă.)

unele întregiri, toate propunerile înaintate de Delegațiune, ceea-ce Conferența a și enunțat după serioase debateri, în decursul cărora aceste propuneri au fost întregite cu mai multe amendamente importante.

Informațiuni.

Fidanțare. Dl. Liviu Biro, cand. de preot, s'a fidanțat cu domnișoara Sofia Lazarescu din Gruin. Felicitările noastre.

Deputatul Dr. Nicolae Comșa. membru al clubului «naționalist» din dietă, a mers la Bruxelles pentru a lua parte la conferința interparlamentară de pace și arbitragiu.

Deșteptarea Aromânilor. Mai mulți tineri români din Crușova (Macedonia) au hotărât să înființeze o societate muzicală care va avea în prima linie scopul să popularizeze cântările naționale românești. Mai mulți profesori și învățători din Macedonia au hotărât să traducă în dialectul macedo-român cărțile liturgice și cântările de rugăciuni, cele mai necesare. Aceste scrieri vor fi apoi împărțite și între poporul macedo-român.

Inaugurarea școlii de menaj din Sibiu. La 28 August n. s'a făcut la Sibiu inaugurarea școlii de menaj a reunei femeilor române din Sibiu. La inaugurare a luat parte și metropolitul Ioan Mețianu, însoțit de episcopul Aradului I. I. Papp.

Numiri. Iosif Tarkovich, secretar de stat la ministerul presidential, a fost numit viceguvernator al băncii austro-ungare. Albin Márffy, consilier ministerial în ministerul de finanțe, a fost numit secretar de stat la ministerul presidential.

Noul metropolit al Sârbiei. În locul decedatului metropolit Inocențiu a fost ales metropolit al Sârbiei episcopul dela Șabaț Dimitrie, în etate de 69 ani.

Moștenitorul tronului sârbesc, prințul George, devine la 9 Septembrie n. maiorean. Din acest prilej va fi înălțat la rangul de ofițer și se vor aranja mari serbări la Belgrad în onoarea lui.

Exploatarea terenurilor petrolifere din România. Fostul ministru president al României Dimitrie Sturdza va merge zilele aceste dela Karlsbad direct în Germania pentru a acquiră capitalul necesar pentru exploatarea terenurilor petrolifere din România. Precum se știe, s'a înființat la București societatea «Romania», ai cărei membri sunt exclusiv Români și care are de scop exploatarea terenurilor petrolifere ale statului român. Neavând societatea în măsură suficientă capitalul necesar, trebuie să recurgă și la capital străin, dar totuși exploatarea petrolului va rămâne exclusiv sub conducere română. E deci de sine înțeles, că misiunea dlui Sturdza va împingea multe greutate. Se speră totuși că misiunea benevolă a dlui Dim. Sturdza va fi încoronată cu succes.

Concert în Bocșa-montană. La 10 Septembrie 1905 st. n. se va aranja în sala hotelului «Cercul de aur» din Bocșa-mont. cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor români dela școlile conf. gr. or. rom. din dieceza Caransebeșului concert cu următorul program: 1. «Doinitorii români», cor mixt cu soli de A. Popovici, executat de Reun. rom. de cântări din Bocșa-montană. 2. «Din șezătoare», cor mixt cu soli de I. Vidu, executat de Reuniunea de cântări «Armonia» din Bocșa-montană. 3. «La riul Vavilonului», concert bisericesc de G. Musicescu, executat de Reun. de cânt. «Armonia» din Bocșa-mont. 4. «Cisla», cor bărbătesc de C. Porumbescu, executat de Reun. rom. de cântări din Bocșa-montană. 5. «Chichirezul», monolog de Gheorghe Jianu, predat de ... Urmează dans.

Cheltuielile de războiu ale Rusiei. Rusia a cheltuit în războiul ruso-iaponez cam 2000 milioane (2 miliarde) ruble (peste 7½ miliarde coroane). Dacă socotim acum și cametele după banii luați împrumut, Rusia are să plătească în de-

curs de 20 ani pentru războiu cam 2200 milioane ruble, adică circa 3¼ ruble anual de fiecare persoană bărbătească din Rusia.

Sistarea adunărilor de controlă. În urma stărilor tulburi din Ungaria ministrul de războiu a sistat pentru anul acesta adunările de controlă ale rezerviștilor. Raportul principal din 4 Noiembrie al ofițerilor în rezervă însă nu s'a sistat.

Socialiștii din Germania. Spre a ne face idee despre puterea socialiștilor din Germania, amintim că organizația socialistă germană a încasat în anul trecut 723.000 mărci și a cheltuit spre scopuri socialiste 500.000 mărci, cu 136.000 mărci mai mult decât în anul premergător. Cheltuielile pentru agitațiunea generală în favorul socialismului au fost de 111.284 mărci. Când cu greva colosală a băieșilor din ținutul Ruhr, în anul trecut, s'a colectat pe seama greviștilor 277.874 mărci.

«Luceafărul». Am primit nr. 15-16 al revistei frumoase «Luceafărul» din Budapesta. Acest număr (duplu) are următorul sumar: «Noveliștii români în viață din Regat»; răspunsurile dlor Nic. Gane, Iacob C. Negruzzi, Ioan Slavici, Duiliu Zamfirescu, Al. Brătescu-Voinești, Ion Gorun, Dna Constanța Hodoș, Vasile Pop, Al. Basarabescu, Ioan Ciocirlan, Ioan Adam, Mihail Sadoveanu; «Dascălul» poezie de Oct. Goga. «După riguro» de Al. Ciura. «A fost» poezie de Z. Bârsan. «Foi răzlete»: St. O. Iosif; Din zile mari. Cronică. Dări de seamă. Posta Red. Ilustrațiuni: portretele dlor N. Gane, I. Negruzzi, I. Slavici, D. Zamfirescu, A. Brătescu-Voinești, A. Basarabescu, I. Ciocirlan, I. Adam și M. Sadoveanu; porturi românești (5 fotografii). Redacțiunea și administrațiunea: IV, Str. Zöldfa nr. 7. Abonamentul: 12 cor. pe an, ediția de lux 20 coroane.

Nefericire la manevre. Aproape de Troppau în Galiția s'a întâmplat cu ocaziunea manevrelor o gravă catastrofă, careia îi va cădea — probabil — jertfă o viață de om. Eră manevră de noapte. Câțiva ulani, trimiși în patrule, au dat de un avant-post de 5 infanteriști sub comanda decurionului Dolesch. Infanteriștii au dat mai multe focuri oarbe asupra ulanilor. Aceștia însă în loc să se retragă, conform regulamentului, au trecut în galop înaintea peste trupurile celor 5 infanteriști, călcându-i în picioarele cailor. Decurionul Dolesch a fost rănit așa de grav, încât acum se află pe pragul morții. Un rezervist a fost grav rănit, un alt rezervist a scăpat cu rană mai ușoară. Răniții au fost transportați în spitalul militar din Troppau. S'a pornit cercetare.

Berea Hercules. Cetitorilor noștri încă le-a bătut probabil la ochi, că *Beraria-Hercules* din Budapesta, Bethlen-tér 3, introduce această specialitate cu mari spese și mare reclamă. — Conform experiențelor noastre, nu va fi greu a introduce *bera Hercules*, deoarece ea e o specialitate de bere de malată nutritoare așa de excelentă, încât e folosită stabil la fiecare familie inteligentă și anume ea este nu numai un apertoriu fără păreche, ci și un mijloc contra nervozității, insomniei și anemiei, recomandat chiar de profesori și medici.

174 milioane în tren. În zilele trecute a sosit dela București la Berlin un tren care conține 174 milioane marce. Această sumă uriașă a fost pachetată în 16 lăzi de câte 110 kilograme. Afară de aceste, mai erau 2 lăzi cu monede de aur și cam 14 lăzi cu banenote. Bani erau păziți de mai mulți funcționari de finanțe și au fost trimiși la banca de discount din Berlin pentru achitarea unei părți a datoriiilor statului român.

Colera în Prusia. În Prusia vestică s'au îmbolnăvit de coleră încă 5 oameni. Cu totul s'au întâmplat până în 30 August 20 îmbolnăviri suspecte. Din aceste, se știe sigur, că 12 au fost de coleră. 6 îmbolnăviri s'au sfârșit cu moarte.

Turburările din Rusia. La Odessa a explodat într-o casă o bombă, care a rănit grav 4 oameni. Într-o stradă a Odesei s'a ciocnit poliția cu o ceată de muncitori. Un tinăr de 18 ani a

fost ucis, 2 oameni au fost răniți. — Din 24 comitate ale Rusiei se anunță revolte de țărani. Au fost trimise mai multe regimente de Cazaci pentru suprimearea răscoalei. — În 10 sate din cercul Rowno-Minski țărani s'au resculat cu arma contra tâlharilor, cari își făceau nepedeșiți mendrele, prădând și devastând, și au ucis până acum 11 oameni și au rănit 50.

Advocat defraudant. Advocatul Dr. Pavel Ivankovici din Neoplanta a fost deținut la Budapesta pentru defraudări de bani ai clienților sei și transportat în temnița procuraturii dela Neoplanta.

Însurat de 100 ori. Poliția din America caută în ruptul capului pe Dr. George Vitzov, care s'a însurat până acum de 100 ori și pe toate femeile sale le-a înșelat cu 500-10.000 dolari. Vitzov e bărbat frumos și vorbește 7 limbi. Nu-i mirare deci, că a păcălit 100 femei, luându-le de soție ca să le jefuiască și apoi să le părăsească. De câte ori s'a însurat Vitzov, totdeauna a arătat alte documente și totdeauna a mărturisit altă religiuie, altă ocupațiune și altă cetățenie. În săptămânile ultime Vitzov s'a cununat în fiecare zi cu altă fată sau văduvă și în toate părțile Statelor-Unite are acum neveste, cu cari e cununat înaintea altarului.

Foc mare. La 29 August n. au ars în comuna Recaș (com. Timiș) 17 case și multe bucate. Paguba e de 150000 coroane.

Aviz catiheților noștri

Cu aprobarea Venerabilului Consistor diecezan apare în editura Tipografiei și Bibliotecii diecezane din Caransebeș: «Religiunea în școlile populare» în două volume. Volumul I: «Elemente de Catihetică sau Metodica Religiei» de Petru Barbu, doctor în teologie și profesor seminarial; volumul II: «Preparațiuni (la Cartile de Religiuie ale prof. Dr. Petru Barbu) de Petru Buzera, învățător la școala de aplicație».

Din Volumul I s'au tipărit deja două coale, iar din volumul II partea primă și anume: Preparațiuni la Istoria religioasă-morale și Momente din viața lui Isus.

Flindă la începutul anului școlar și dorind a ușura propunerea religiei în școlile noastre populare ne-am decis a pune coalele deja tipărite la dispoziția Onoraților catiheți, cari abonează întregul op, cam 30-35 coale, octav mare. Abonarea se face prin trimiterea sumei de 4 cor. și a unei declarațiuni, ca On. catiheți abonează întregul op obișnuindu-se a solvi eventualul rest din preț după primirea ultimelor coale.

Tipografia și librăria diecezană Caransebeș.

Dare de seamă și mulțămintă publică.

La petrecerea meseriașilor români din Lugoj aranjată în 2 August n. (în ziua de Sf. Ilie) în grădina «Concordia» au suprasolvit următorii domni:

Dr. George Popovici 5 cor., Dr. Dimitrie Florescu, Dr. Corneliu Jurea, câte 10 cor., Dr. Aurel Vălean, Carol Grolicu, câte 6 cor., Dr. George Dobrin, «Lugoșana», Iuliu Csontos, Pera Pastilla, Avan Tosici, Iuliu Țapu, Cornel Jucu, câte 5 cor., Nicolae Franțiu, Antoniu Mustețiu, Isidor Chirița, câte 4 cor., Ioan Iorga-Burencia, Frații Deutsch, Dr. Alexandru Bireescu, David Schwartz fii, Dr. Deutsch Mór, Anton Schwartz, Dr. Artur Szörényi, Karl & Ioanovici, Martin Karl, Stefan Bercean, Armin Neuberger, Ioan Harambașa, Dr. Constantin Ignea, Pavel Udrea, Vasile Jurea, Ferd. Neisser câte 3 cor. Nicolae Bireescu, Ioan Franțiu, Ilie Popescu, Dr. László Mór, Sehner Samu, George Stahl, Mihail Bésán, Ludovic Frühwald, Geza Blau, Samuel Sternlicht, Alex. Epstein, Romulus Buciu, Francisc Forai, Németh & Klein, Anton Gilg câte 2 cor. Ioan Haloska, George Svoboda, Francisc Liebig, Iosif Weis, Simeon Barbulescu, Samuel Politzer câte 1 cor.

În total s'au încasat 362 cor. Spesele au fost de 156 cor. 40 bani. Deci

venitul curat al acestei petreceri a fost de 205 cor. 60 bani.

Primească on. suprasolvenți, precum și toți participanții la petrecerea meseriașilor noștri, sincera noastră mulțămintă. În special aducem mulțăminte profunde Reuniunii rom. de cântări, care prin cântările ei executate la petrecerea noastră a potențat în măsură mare succesul moral și material al petrecerei.

Comitetul aranjator.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

Aritmetică pentru școlile medii, de Dr. Beke Manó, tradusă și prelucrată de Aurel Ciortea, profesor la liceul român din Brașov. Brașov, 1905. Editura librăriei Ciurcu. Prețul 3 coroane.

VARIETĂȚI.

Cum pleacă în războiu soldatul iaponez. Iaponia e țeara risului, zice Krajevski, corespondentul unni ziar rusesc. Asta nu înseamnă, că în Iaponia oamenii își petrec neîntrerupt, ei ei își păstrează sângele rece și rămân liniștiți și veseli chiar în cel mai mare pericol. Iaponezii au proverbul: Haina sdrențoasă și voia rea lasă-le acasă! De acest proverb se și țin Iaponezii și pe strade vezi numai fețe prietenoase și zimbitoare. Dacă fiul ori capul familiei pleacă în războiu, nu vezi lacrimi, nu auzi plânsete și tânguiri, ci despărțirea se face în liniște. Lacrimile rămân ascunse în casă și nu le vede nimenea. Mai de mult eră în Iaponia obiceiul, că dacă bărbatul mergea în războiu, îi făceau pomana în toată regula, cu toate ceremoniile de înmormântare, pentrucă îl considerau pe bărbat deja mort și și luau adio dela el ca dela morți. Nevestele și copiii nu se acățau de haina lui vătându-se, ci se despărțeau de el zimbând, ca să nu-i amărăscă și mai mult inima și să-i îngreuneze despărțirea. Soldații iaponezi nu se îmbată, ei sunt foarte cumpătați în mâncare și beutură, chiar dacă vinul ar curge vale pe lângă ei. Ei beau pe drum spre câmpul de războiu bere de Kirin și mânăncă urez, prune, dulceturi și fructe și citesc sărguincios gazetele. Nici nu se poate închipui soldat iaponez fără gazetă. În războiu sunt isteți și desprețuitori de moarte și chiar în mijlocul ploaiei de gloanțe merg rizând înaintea la învingere.

Cursul pieței Lugoj.

Marfa	grâu	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	14	40
» de mijloc	85	13	60
Săcară prima calitate	80	12	—
» de mijloc	75	11	60
Orz prima calitate	80	10	60
» de mijloc	75	10	—
Ovăs prima calitate	45	11	—
» de mijloc	40	11	60
Cucuruz prima calitate	85	16	80
» de mijloc	85	16	40
» nou	10	—	—
Făină 0.	75	27	60
» prima	72	26	80
» albă	70	26	—
» brună	68	25	40
Orez	1-	40	48
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	36	56
Mazăre	90	40	48
Linte	85	60	48
Fasole	80	34	36
Mălaiu mărunț	70	—	40
Cartofi	—	9	10
Fân prima calitate	—	4	—
» de mijloc	—	3	50
Paie	—	1	20
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	4	40
» de Petroseni	—	4	—
Oloiu de rapiță	—	80	96
Lumini de stearină	—	80	84
» topite	—	—	—
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
» II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	76
Sămânță de chimin	—	84	—
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	92	—
Vin	—	80	—
Spiri I.	—	15	—
» II.	—	14	—

INSTITUTUL MODEL DE FETE din Turnu-Severin.

Directoare: d-na *Maria P. Marinescu* născ. *Broșteanu*, licențiată în filologie.

Acest institut-model împreună cu grădina de copii, intră în anul al 3-lea de existență. În el se pune mare pond pe limba română și dezvoltarea sentimentului național în tinerile fete, cari își primesc educația în acest institut. Se pune mare pond și pe limbile: franceză și germană, precum și pe dezvoltarea sentimentului religios.

Sunt 2 cursuri: cursul primar și liceal.

Elevele, cari se înscriu la institut, pot absolva aici întreg *liceul* (8 clase) și atestatele, ce le vor primi, sunt echivalente cu atestatele liceelor de stat.

Se va mai învăța: lucru de mână, croitul, cusutul, brodăria, etc., apoi pian, muzică, pictură, dans, gimnastică, gospodăria.

În grădina de copii se primesc elevi și eleve dela 3—7 ani. O profesoară diplomată din străinătate este angajată pentru supraveghierea și educația copiilor.

Conversația la toate cursurile se face numai în limba franceză și germană.

În institut se primesc eleve: externe, semiinterne și interne. Fiecare elevă trebuie să prezinte la înscriere: act de naștere, de vaccină și atestat de pe clasa precedentă, dacă a mai fost la școală.

Taxele sunt: 1) la cursul liceal inferior: pentru elevele externe câte 250 lei pe an, semiinterne 350 lei, interne 600 lei; 2) la cursul liceal superior, externe: lei 400, semiinterne lei 500, interne lei 700. Pentru pian separat 100 lei pe an. 3) Pentru grădina de copii: externe 6—10 lei pe lună, semiinterne 25 lei pe lună, interne 400 lei anual. Red. (3—1)

Lămuriri detaliate dă directoarea institutului

Maria P. Marinescu
născ. Broșteanu.

Îmi iau voia a atrage luarea aminte a On. mușterii pentru cumpăraturile de toamnă asupra depozitului meu de mărfuri, bogat asortat, și în deosebi asupra

Nr. 166 (10—7)

frumoaselor novități

în tot soiul de materii pentru dame, postavuri netede (sadea) în toate culorile, mare asortiment în barchent, plapomi, perdele, covoare, fețe de mese,

Pânze și șifoane

în fir subțire și gros, calitate recunoscută de cea mai bună dela *Benedict Schroll & Fiu.*

Partie de pânză, bucată 23 metri, fl. 7—

Mare asortiment stabil și cu prețuri ieftine în lingerie de dame și bărbați, ciorapi lungi și scurți.

Mare asortiment în mărunțisuri și obiecte de galanterie, precum și pentru toate cele trebuincioase la croitorie, pentru garniseli și căptușiri de rochii.

Rufărie completă

pentru studenți.

Rugându-vă a vă convinge de prețurile mele ieftine și serviciul solid, semnez cu distinsă stimă:

Ferdinand Neiszer.

Lugojul germ., la capul podului de fer.

A apărut Nr-ul 8 din

„Banatul“

Foaie pentru poporul român.

Proprietar și redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branicea.**

CONTINUTUL:

<i>Bucuria noastră</i> — — —	<i>Noutăți</i> — — —
<i>Serbările dela Sibiu</i> — — —	<i>Starea sămănăturilor.</i> — — —
<i>Fabule</i> — — —	<i>Din lume: Pace între Rusia și</i>
<i>Povestea neamului: Lupta dela</i>	<i>Iaponia.</i> — — —
<i>Ialomița; Tractatul lui Mircea</i>	<i>Aviz catihetilor noștri</i> — — —
<i>cu Mohamed.</i> — — —	<i>Bibliografie</i> — — —
<i>Adunarea socialistă din Lu-</i>	<i>Mulțămită publică</i> — — —
<i>goj</i> — — —	

Redacția și Administrația: Lugoj, strada Timișorii Nr. 7. — (Hotel Posta).

Prețul de abonament:

Pe trei luni 1 coroană, pe jumătate an 2 coroane, pe anul întreg 4 coroane.

Prețul unui exemplar 2 cruceri, 4 fileri.

„Lugoșana“

institut de credit și economii
ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.



Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7—8%, primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. (x—45)

Direcțiunea.



Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se cetește nemțește. Red. (x 9.)

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. Prețul în ediția de 3 volume cor. 30 —

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Reprezentantul general:

Reformschriftsteller
Schmall Viena (Wien) VII 3.

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat de autoritățile publice

se poate căpăta în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientos din nou amin e on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmpla eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bătutoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire dau bucuros deslușiri în localul de vânzare-amintit mai sus.

E. Fitz

mai înainte

Kehrer

Prima compactorie în Lugoj întocmită cu mașini.

Lugoj, str. Timișoarei.

Inițiată în anul 1847.

Am onorul a aduce la cunoștința on. mei mușterii, precum și P. T. publicului, că mi-am provăzut compactoria, esistență din anul 1847, cu mașinile cele mai noi.

Principiul meu este: lucru punctual și curat, serviciu prompt și prețuri eține. Lucrări primite de afară se liferează franco.

Va rog ca prin o comandă de probă să vă convingeți de lucrul bun. Pentru numeroase comande se roagă

Sunt în plăcuta poziție să pregătesc chiar lucrări de artă și aurituri în cea mai frumoasă esecutare.

N'am cruțat osteneala și spese și mi-am procurat cele mai noi mașini și mi-am angajat cele mai bune puteri de lucru.

cu distinsă stimă

Nr. 158 (x—30)

E. Fitz.

Manuale de școala

pentru toate instituturile de învățământ, requizite de scris și de desemn, note și instrumente muzicale, se pot procura la librăria

Adolf Auspitz

LUGOJ, Strada Széchenyi

Mare depozit de cărți și purtătoare de cărți (ghiozdane)!!

Nr. 176 (10—2)